

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Jungmannova základní škola Beroun, Plzeňská 30

Plzeňská 30, 266 01 Beroun

Identifikátor školy: 600 043 029

Termín konání inspekce: 2. až 5. února 2004

Čj.:	b2-1014/04-5080
Signatura:	ob2cx113

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech český jazyk, anglický jazyk, matematika a hudební výchova vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v předmětech český jazyk, anglický jazyk, matematika a hudební výchova vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, anglický jazyk, matematika a hudební výchova vzhledem ke schváleným učebním dokumentům,
- ❖ tematické zjišťování v oblasti začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí a první pomoci do vzdělávacího programu v kalendářním roce 2003.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Jungmannova základní škola Beroun, Plzeňská 30 je velkou městskou školou s kapacitou 1100 žáků. Má v tomto školním roce 27 tříd a podle stavu ke 30. září 2003 ji navštěvuje celkem 659 žáků. Součástí školy je školní družina, která má čtyři oddělení a kapacitu 120 žáků. Část provozu probíhá na odloučeném pracovišti v Tyršově ulici čp. 44. Zřizovatelem je město Beroun se sídlem na adrese Husovo náměstí 68, 266 43 Beroun. Škola pracuje v podmínkách právní subjektivity jako příspěvková organizace. V hlavní budově školy je k dispozici jídelna provozovaná jiným subjektem.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VE VYBRANÝCH PŘEDMĚTECH VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Personální zajištění výuky sledovaných předmětů má z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících celkově velmi dobrou úroveň. Méně příznivé je obsazení hodin anglického jazyka, kde čtyřem z celkového počtu šesti vyučujících chybí předepsaná odborná a pedagogická způsobilost. Zhruba 90 % z celkového počtu 66 týdně odučených hodin je tak vyučováno nekvalifikovaně. Polovina vyučujících angličtiny má pouze minimální, dvou až tříletou praxi, ostatní jsou zkušení učitelé. Dvě učitelky však nyní dálkově studují na pedagogické fakultě, další vyučující získali jazykové vzdělání absolvováním jiných kurzů. Přestože nekvalifikovaní učitelé zajišťují i část výuky předmětu ve třídách s rozšířenou výukou jazyků, je situace alespoň vzhledem k současným personálním možnostem školy optimální. Ředitelka školy má předepsanou odbornou a pedagogickou způsobilost a vyučuje anglický jazyk na prvním stupni. Českému jazyku vyučuje devatenáct učitelek, z toho sedm na druhém stupni. Všechny splňují podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Matematiku ve škole učí šestnáct vyučujících. Všichni jsou odborně i pedagogicky kvalifikováni. Jedna vyučující ve druhé třídě však má odbornou způsobilost pro druhý stupeň základní školy. Z celkového počtu 121 hodin matematiky je odborně a pedagogicky způsobilými učiteli vyučováno ve 116 hodinách. Z 96 % je tedy výuka plně kvalifikovaná. V době inspekce vyučovalo hudební výchovu na škole celkem 12 vyučujících, z nichž jeden učitel, který zastupoval za dlouhodobě nemocnou kolegyni, neměl požadovanou odbornou ani pedagogickou způsobilost. Z celkového týdenního počtu 27 hodin hudební výchovy je plně

kvalifikovaně vyučováno v 19 hodinách, což představuje zhruba 70 % výuky. Funkci výchovné poradkyně zastává zástupkyně ředitelky školy, učitelka s dlouholetou praxí a s příslušnou kvalifikací pro výkon této funkce.

Organizační struktura školy je přehledná, upravená řadou vnitřních dokumentů. Kompetence jednotlivých pracovníků jsou zřetelně stanoveny v organizačním řádu, provozním řádu, organizačních směrnicích, ve jmenováních do funkcí. Výkonem některých řídicích pravomocí pověřila ředitelka dva zástupce ředitele, zástupkyni pro ekonomiku a provoz, vedoucí vychovatelku školní družiny. Provoz na detašovaném pracovišti pomáhá organizovat pověřená učitelka. Přenos informací uvnitř školy je funkčně zajištěn. Ředitelka vydává dlouhodobý plán práce školy, roční, měsíční i týdenní plány. Zásadní informace jsou předávány při jednáních pedagogické rady, provozní porady jsou svolávány každý měsíc, případně i v dalších termínech. Operativní informace jsou předávány bez prodlení, využíván je školní rozhlas, nástěnky ve sborovnách a zejména osobní jednání členů vedení se zaměstnanci. Poradním orgánem ředitelky je tzv. žákovský parlament, který se pravidelně schází se členy vedení, zřízena je rada školy. Ve škole pracují předmětové komise pro jednotlivé předměty či skupiny předmětů a na prvním stupni metodické sdružení organizované po ročnících. Činnost těchto orgánů se zaměřuje hlavně na plánování učiva, organizační záležitosti, výběr učebnic a pomůcek, zajišťování soutěží.

Způsob vedení provozních zaměstnanců vyhovuje potřebám školy a je zcela účinný. Každodenní chod výchovně vzdělávacího procesu je zajištěn bez zásadních problémů, řádně jsou organizovány také pravidelné dozory nad žáky o přestávkách.

Hlavním nástrojem v oblasti vedení pedagogických pracovníků směrem k modernizaci metod a forem práce je hospitační činnost a následné rozhovory s vyučujícími. Přestože frekvence hospitací je nižší, má vedení školy reálné informace o úrovni práce jednotlivých vyučujících. Součástí výstupů z hospitační činnosti je přiměřeně kritický apel na zařazování činnostních prvků učení, individuální péče a pomoci hendikepovaným žákům. K pedagogické osvětě je využíváno zejména akcí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Prakticky všichni učitelé absolvují různé kurzy k získávání počítačové gramotnosti, většina se zúčastňuje i dalších vhodných akcí DVPP. Výběr je ale omezen finančními možnostmi školy, zastupitelností učitelů a dostupnou nabídkou. Např. v oblasti hudební výchovy proběhla v loňském školním roce jedna akce, v letošním školním roce zatím žádná. Celkově však výběr témat odpovídá potřebám školy a přidělené finanční prostředky byly vynaloženy účelně. Někteří nekvalifikovaní vyučující využívají podmínek, které jim ředitelka vytváří ke kvalifikačnímu studiu. V minulých letech byli začínajícím učitelům přidělováni tzv. uvádějící učitelé, v tomto roce ve škole začínající vyučující nejsou. Méně zkušení či neaprobovaní vyučující běžně využívají neformální pomoc zkušených kolegů. V práci metodických orgánů jsou rezervy, jejich činnost není v potřebné míře zaměřena k ovlivňování stylu výuky, lépe v tomto směru pracuje metodické sdružení na prvním stupni. Ve zhlédnutých hodinách se jen v minimální míře uplatnila diferenciacce učiva a úkolů zadávaných s ohledem k rozdílnému nadání žáků. Kontrolní činnost přináší vedení dostatek informací o stavu výchovně vzdělávací práce ve škole. Ředitelka si uvědomuje personální potřeby školy a snaží se je řešit motivováním zaměstnanců k průběžnému vzdělávání a poptávkou na trhu práce.

Cyklické hodnocení pracovníků není zavedeno, jistého hodnocení se zaměstnancům dostává při změnách výše mimotarifních složek platů. Hodnocení práce prováděné při hospitačních rozbořech má různou účinnost v závislosti na individuálních postojích vyučujících.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou celkově hodnoceny stupněm velmi dobrý.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VE VYBRANÝCH PŘEDMĚTECH VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola sídlí v historickém objektu v centru města. Budova je vnitřně členitá, udržovaná a poskytuje v podstatě dobré podmínky pro většinu činností. Méně vhodné podmínky má škola pro výuku tělesné výchovy a minimální pro pěstitelství. Chybí zahrada, obě tělocvičny mají malé rozměry, stejně jako přilehlé hřiště s umělým povrchem. Kvalitní městské hřiště využívané školou je od budovy značně vzdálené. Vnitřní prostory jsou udržované a přiměřeně vyzdobené. Učebny na druhém stupni mají většinou průměrnou estetickou úroveň, na prvním stupni jsou třídy podnětnější. Pro některé předměty jsou zřízeny odborné pracovny, např. pro fyziku, přírodopis, výtvarnou výchovu aj., cvičná kuchyňka, školní dílna a keramická dílna. Kvalitně zařízena je počítačová pracovna. Prostory pro výuku vybraných předmětů mají různou úroveň. Odborná pracovna pro výuku českého jazyka není zřízena, na obou stupních se vyučuje v kmenových třídách, vybavených zčásti starším, zčásti nově pořízeným nábytkem. Ani pro matematiku není k dispozici speciální pracovna. Vyučování předmětu se uskutečňuje v běžných třídách. Na prvním stupni mají žáci možnost využívat množství didaktických pomůcek, často vyrobených vyučujícími svépomocí. Třídy na druhém stupni jsou pro výuku předmětu vybaveny jen minimálně, učitelé si musí pomůcky do tříd přenášet. Hudební výchova se na škole vyučuje převážně v kmenových třídách, zvláště na prvním stupni. V těchto učebnách jsou pak v různém množství k dispozici učební pomůcky a hudební nástroje. Na druhém stupni je zřízena odborná učebna, jejíž vybavení je na velmi dobré úrovni. Její nevýhodou je malý prostor pro pohybové aktivity. Dvě odborné učebny anglického jazyka jsou prostorově menší, ale vzhledem k tomu, že se třídy na výuku jazyků většinou dělí, vyhovují svému účelu. Jejich zařízení je průměrné, hlavní výbavu tvoří zvuková přehrávací technika. Výzdoba je podnětná a vhodně aktualizuje probírané učivo. Ve škole jsou zřízeny také dvě knihovny. Jedna je vybavena počítači napojenými na internet, videorekordérem a vhodným nábytkem. Plní funkci kinosálu a informačního centra pro žáky i učitele. Její fond je doplňován dle finančních možností školy. Druhá, menší knihovna slouží především k vypůjčování kompletů knih pro společnou četbu v hodinách českého jazyka. Dva počítače jsou umístěny v první a ve druhé třídě na odloučeném pracovišti.

Škola poskytuje žákům potřebné učebnice. Některé sešity a doplňující pracovní sešity si žáci kupují sami. Zabezpečení sledovaných předmětů učebními pomůckami je rozdílné. Materiální podpora českého jazyka je na průměrné úrovni, výhodou je především možnost využití audiovizuální techniky a výukových programů na PC. Nedostatečná je vybavenost textovým materiálem, aktuálními nástěnnými tabulemi pro druhý stupeň a pomůckami pro žáky se specifickými poruchami učení. Jazykové příručky potřebné pro výuku češtiny jsou většinou ve třídách nebo v kabinetech. Pro výuku anglického jazyka je v pracovnách k dispozici řada kvalitních nástěnných přehledů učiva, slovníky, časopisy a obrazový materiál. Všichni vyučující mohou používat zvukové přehrávače s nahrávkami korespondujícími s používanými učebnicemi. Pro výuku matematiky disponuje škola omezeným množstvím didaktických pomůcek převážně ještě z centrálních dodávek bývalého „Komenia“ - například modely těles, číselnými osami, fóliemi do meotaru, různými stavebnicemi a jiným, často téměř nevyužitelným materiálem. Kalkulátory pro výpočet goniometrických funkcí k dispozici nejsou. Ve většině tříd druhého stupně je umístěn zpětný projektor. Učebna výpočetní techniky s výukovými programy k opakování a procvičování matematiky systematicky využívána není. Vyučující hudební výchovy mohou používat klavír nebo kytaru, rytmizační nástroje, magnetofony, gramofony, CD přehrávače, dostatečné množství hudebních nahrávek,

obrazy hudebních nástrojů, portréty hudebních skladatelů a zpěvníky. Počítačové programy pro hudební výchovu ve škole nejsou.

Vedení školy má reálný přehled o stavu materiálního zázemí. Údržba budov, předvídané opravy, obnova nábytku a zařízení je řádně plánována ve spolupráci se zřizovatelem. Na stanovení priorit v každoročním nákupu učebních pomůcek a přednostně učebnic se podílejí vyučující předmětů a metodické orgány. Na základě poznatků z kontrolní činnosti vyzývá ředitelka vyučující k maximálnímu využívání dostupných materiálních prostředků při výuce. Účinnost této snahy je však u jednotlivých vyučujících různá a závisí velkou měrou na jejich přístupu. Širší veřejnosti je umožněn přístup do informačního centra a na internet. Nabídka však je využívána minimálně. Jedna místnost školy je pronajímána soukromé firmě.

Materiální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti jsou celkově hodnoceny stupněm dobrý.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Škola deklaruje výuku podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2, včetně Úprav a doplňků schválených pod čj. 25 018/98-22. Z části se vyučuje podle učebních plánů Základní škola s rozšířeným vyučováním jazyků čj. 16 333/96-22-21 a Základní škola s rozšířeným vyučováním výtvarné výchovy čj. 21 970/96-22. Pro integrované žáky jsou zpracovány kvalitní individuální vzdělávací plány, které splňují předepsané náležitosti.

Vedení školy má vypracovány učební plány pro jednotlivé třídy na celé vzdělávací cykly. Hodinová dotace všech předmětů je podle předloženého rozvrhu hodin všech tříd pro školní rok 2003/2004 v souladu s deklarovaným vzdělávacím programem a výše uvedenými učebními plány. Vzdělávací program Základní škola s rozšířeným vyučováním výtvarné výchovy je zaveden až od třetího ročníku, tím není respektováno doporučení, aby byl žák v průběhu povinné školní docházky vzděláván podle jednoho vzdělávacího programu. Hodinová dotace v kontrolovaném období 1999/2000 až 2002/2003 ve třídách druhého stupně, jejichž žáci ukončili povinnou školní docházku v minulém školním roce, je v souladu s přijatým vzdělávacím programem. Disponibilní hodina v osmých a devátých ročnících byla využita v souladu s metodickým pokynem na zvýšení časové dotace povinných předmětů (dějepis – VIII. A, matematika – VIII. C a IX. A, český jazyk – VIII. B, VIII. C, IX. B a IX. C). Z cizích jazyků je vyučován anglický jazyk, německý jazyk a francouzský jazyk. Volitelné předměty si mohou žáci sedmých až devátých tříd v rámci možností školy vybrat ze dvou až tří nabídnutých předmětů. Učební plán školy je doplněn pouze dvěma nepovinnými předměty (německý jazyk, náprava čtení) a třemi zájmovými útvary (keramika, Klub mladého diváka a míčové hry). Škola každoročně organizuje výjezdy žáků do zahraničí, výměnné zájezdy a jednodenní návštěvy historických zahraničních měst. Již řadu let úzce spolupracuje s francouzskou katolickou školou ve městě Yvetot.

Realizované učební plány školy jsou v souladu s učebními plány přijatého vzdělávacího programu.

Porušování učebních osnov ve sledovaných předmětech nebylo inspekci zjištěno. Probírané učivo ve školním roce 2003/2004 odpovídá učebním osnovám přijatého vzdělávacího programu. Třídní knihy většinou velmi dobře dokumentují probírané učivo, pouze v pátých ročnících není uváděno učivo psaní (kolonky proškrtány) a ve čtení jsou zapisovány v řadě případů pouze názvy textů. Zápisy tak nevyprávějí jednoznačně o plnění osnov českého jazyka.

Kontrola naplňování učebních osnov probíhá zejména při hospitační činnosti. Částečně se na ní podílejí také metodické orgány, které spolupracují s vyučujícími při sestavování časových tematických plánů učiva a při svých jednáních sledují jejich plnění. Vzhledem k inspekčním zjištěním je tato kontrola účinná.

Méně vhodné je v několika případech sestavení rozvrhu z hlediska psychohygienických podmínek. Vyučování začíná v osm hodin, vyučovací hodiny trvají 45 minut. Po první, třetí a po čtvrté hodině jsou desetiminutové přestávky, mezi druhou a třetí hodinou je hlavní, dvacetiminutová přestávka. Mezi pátou a šestou, šestou a sedmou, sedmou a osmou vyučovací hodinou je pouze pětiminutová přestávka. Polední přestávka mezi čtvrtou a šestou hodinou trvá 60 minut, mezi pátou a sedmou jen 55 minut. Na délku přestávek má škola udělenou výjimku. V rozvrhu hodin jsou tříhodinové bloky výtvarné výchovy, což kritizovali i někteří vyučující a poukazovali na problémy s udržením pozornosti žáků. Nevhodné jsou i dvouhodinové bloky tělesné výchovy, které žákům zužují celotýdenní pohybový program. Často jsou řazeny na druhém i na prvním stupni základní školy předměty český jazyk a matematika na čtvrté, páté i šesté vyučovací hodiny, a to i několikrát v týdnu. Školní řád je v souladu s legislativní normou, je vypracován jasně a přehledně a byl řádně projednán a vydán se souhlasem pedagogické rady. Funkční je přenos informací směrem k rodičům a žákům. K denním sdělením jsou využívány žákovské knížky a notýsky, třídní schůzky jsou pořádány čtyřikrát, u nově vzniklých kolektivů pětkrát ročně. Jednotliví vyučující nabízejí konzultace, po dohodě mohou rodiče navštívit školu prakticky kdykoliv. V naléhavých případech jsou rodiče do školy zváni. Výroční zpráva obsahuje předepsané informace.

Výchovná poradkyně vykonává svou funkci druhým rokem. Má pečlivě vypracovaný roční plán. Svou činnost zaměřuje na všechny povinné oblasti. Ve spolupráci s příslušným úřadem práce, s rodiči a s ostatními učiteli poskytuje žákům druhého stupně informační a poradenský servis v oblasti volby povolání. Přínosem v této oblasti jsou besedy s bývalými absolventy školy. Dostatečná pozornost je věnována žákům se specifickými poruchami učení, ale i žákům talentovaným. Poněkud opomíjena je kontrola práce učitelů s těmito žáky v jednotlivých hodinách. V průběhu inspekce byla tato činnost zaznamenána jen velmi sporadicky. Velmi dobře je výchovnou poradkyní hodnocena spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou i s rodiči. Prevence sociálně patologických jevů prolíná celou výchovně vzdělávací činností. Funkcí školního metodika prevence byl pověřen zkušený učitel z druhého stupně. Má vypracovaný Minimální preventivní program, který vzniká ve spolupráci s vedením školy a jehož součástí je i časový harmonogram pro školní rok 2003/2004. V rámci dalších výchovných aktivit pořádá škola každoročně seznamovací kurzy žáků šestých tříd a akci nazvanou Škola bez učitelů, při níž žáci druhého stupně seznamují mladší žáky se zdravotnickou tematikou.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně- vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce

Předmět byl hospitován v sedmnácti hodinách, u sedmnácti vyučujících, ve všech ročnících. Týdenní hodinová dotace odpovídala učebnímu plánu, obsah učiva byl v souladu s učebními osnovami.

Všechny hodiny byly připravené, většinou i dobře promyšlené, stanovené cíle odpovídaly věku žáků i jejich schopnostem, probírané učivo navazovalo na předcházející témata. Pouze ve třech hodinách na druhém stupni chyběla konkretizace cíle, úvodní i průběžná motivace a případné hodnocení bylo omezeno pouze na slovní konstatování splnění či nesplnění úkolu. Organizace těchto hodin se omezovala na výklad učební látky, zápis pouček do sešitů a práci dvou nebo tří žáků u tabule na konci hodiny, většinou přetažené do přestávky. V jedné z těchto hodin chyběla i tato činnost. Zde žáci po krátkém úvodu třicet pět minut samostatně

upravovali koncept kontrolní slohové práce, který měli připravený již z předchozích dvou hodin slohu a na kterém pracovali také doma.

Všechny učitelky vyučující v hospitovaných hodinách měly odpovídající kvalifikaci, učivo prezentovaly po věcné i odborné stránce správně.

Třídy prvního stupně byly esteticky upravené a vyzdobené různými názornými pomůckami a aktuálními nástěnnými tabulemi pro výuku českého jazyka. Ve třídách druhého stupně tato výzdoba chyběla, prostředí bylo strohé a nepodnětné. Téměř všude byly umístěny zpětné projektory, televizory, videorekordéry a radiomagnetofony, v hospitovaných hodinách se však tato technika v podstatě neuplatnila. Pouze jednou byl využit zpětný projektor. Celkově bylo ve zhlédnutých hodinách použito málo pomůcek, zvláště na druhém stupni. V kvalitně vedených hodinách na obou stupních měly učitelky připravené namnožené listy, archy papírů pro práci ve skupinách nebo knihy. V ostatních hodinách pracovali žáci většinou jen s učebnicemi nebo u tabule. Ve dvou hodinách byl využit koberec, v jedné didaktická hra.

Společným znakem většiny hodin byla pestrost použitých forem a metod práce a časté střídání činností. Tvořivost, problémové úkoly, práce s chybou a pestré využití mezipředmětových vztahů se objevovaly jak v hodinách vedených netradičním způsobem, tak v hodinách s frontální výukou. Vhodnou relaxací byly doplněny všechny zařazené činnosti, opomíjena většinou nebyla ani psychohygiena výuky. Téměř všechny hodiny však postrádaly individuální přístup k žákům se specifickými poruchami učení nebo k žákům talentovaným. Diferenciace se týkala více skupinové práce.

Vhodné metody a formy práce motivovaly žáky k aktivitě. Žáci pracovali s chutí a se zájmem, prokazovali dobré vědomosti a dovednosti při samostatné práci i při práci v týmech. Ve třech nekvalitních hodinách žáci žádnou aktivitu neprojevovali, mnozí nereagovali ani na výzvu učitelek.

Ve všech hodinách na prvním stupni a v jedné hodině na druhém stupni byla akceptována stanovená pravidla komunikace, žáci měli dostatek prostoru pro vyjádření vlastního názoru, o problému mohli diskutovat. Dohodnutá pravidla mezi učitelkami a žáky i mezi žáky navzájem byla dodržována, což vedlo k vytvoření příjemného pracovního prostředí. V menší části pozorovaných hodin převládala činnost vyučujících.

Práci žáků hodnotili učitelé průběžně, většinou však pouze slovně nebo pochvalou. Výjimečně bylo použito bodování, známkování či jiné hodnocení. Jednou byli zapojeni do hodnocení žáci. Pozitivně působila zpětná vazba, která nechyběla téměř v žádné hodině.

Frekvence známek v žákovských knížkách je nedostatečná, převládá zde klasifikace mluvnického učiva. Znamky z literatury nebo slohu někde dokonce chybějí. Žákovské písemné projevy jsou na prvním stupni průběžně kontrolovány, na druhém stupni tato kontrola místy chybí. Jejich úprava je na průměrné úrovni.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce byly hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce

Ve všech třídách čtvrtého až devátého ročníku a ve třídě III. A mají žáci po třech hodinách anglického jazyka týdně, což je v souladu s učebním plánem deklarovaného vzdělávacího programu. Rádnému rozvržení učiva slouží časové tematické plány zpracované jednotlivými vyučujícími. Plánování se děje s ohledem na obsah používaných učebních textů. Porušování platných osnov nebylo zjištěno. Zajištěna je návaznost učiva i dodržování zásady přiměřenosti vůči žákům různých věkových skupin a k jejich aktuálním vědomostem. Příprava vyučujících na zhlédnuté hodiny měla převážně velmi dobrou úroveň.

Hospitováno bylo u všech vyučujících předmětu, a to celkem v deseti hodinách. Přestože řada vyučujících formálně dosud nezískala pro předmět předepsanou kvalifikaci, neměla tato skutečnost viditelný negativní vliv na jazykovou úroveň zhlédnuté výuky. Menší pedagogická zkušenost nepříznivě ovlivnila volbu metod a forem práce u dvou učitelů, nikoliv však ve třídách s rozšířenou výukou jazyků.

Hospitované hodiny probíhaly v pěti různých místnostech, které z hlediska podnětnosti pro výuku poskytují rozdílné prostředí. Dvě učebny, zřízené jako odborné pracovny angličtiny, jsou v potřebné míře vyzdobeny mapami a obrazy reálií anglofonních zemí, nástěnnými gramatickými tabulemi a přehledy konverzačních témat. V ostatních třídách bylo ilustrujícího materiálu méně, aktuálně potřebné názorné materiály si sem učitelé přinášeli. Většina využívaných prostorů umožňovala zařazení relaxačních, didaktických her či modelových činností. Málo možností v tomto směru pak vzhledem k vyššímu počtu žáků poskytuje klasicky uspořádaná kmenová třída V. B. Ve většině hodin vyučující vhodně využívali promítací techniku a zvukové nahrávky s projevy rodilých mluvčích a podle potřeby zde měli žáci k dispozici slovníky, pracovní listy, různé obrázky, kartičky a další drobné pomůcky. Ve dvou hodinách se ale výuka opírala téměř výhradně pouze o učební texty, sešity a záznamy na tabulích.

Z hlediska řízení výuky lze v práci jednotlivých vyučujících rozlišit zhruba dva základní přístupy. Většina zhlédnutých hodin byla organizována na základě střídání řady pestrých vyučovacích metod, s převahou využití aktivních žakovských činností. Výuka se zde obešla bez nadbytečného překladu, žáci se většinou pohybovali ve studovaném jazyce. Ve většině hodin měli také dostatek možností tvořit věty, reagovat na otázky či modelové situace, vést krátký dialog. Ve dvou hodinách ale převládala zbytečně sofistikovaná analýza gramatických jevů, organizace další hodiny pak spočívala hlavně v klasické frontální práci s učebními texty. Ve všech hodinách bylo prezentované učivo zřetelně strukturováno a v potřebné míře procvičeno. Až na jednu výjimku bylo také vždy pamatováno na relaxaci a odlehčení. Zařazovány byly modelové hry, drobné soutěže, zpěv anglických písní, společné řešení křížovky apod. Základní psychohygienické podmínky byly respektovány.

Podle pojetí výuky nebo podle osobnosti učitele se v jednotlivých hodinách nebo jejich částech lišila také motivace žáků k práci. Ve většině hospitovaných hodin, zejména pak ve třídách s rozšířenou výukou jazyků, se žáci po převážnou část vyučovacího času velmi aktivně zapojovali do připravených činností. Pracovali bez pobízení a se samozřejmostí plnili zadané úkoly. Ve dvou hodinách byli žáci spíše trpěliví a snažili se vyhovět pokynům učitele, v jedné hodině se sice většina žáků podřizovala autoritě vyučující, mnozí však místy nejevili o výuku potřebný zájem.

Atmosféra ve třídách byla převážně příjemná až vřelá a ve většině případů nasvědčovala dobrým vztahům mezi vyučujícími a žáky. Vžitá pravidla vzájemné komunikace žáci až na drobné výjimky dodržovali. Ve všech případech měli možnost vyjádřit svoje myšlenky nebo potřeby. Ve velké většině hodin věnovali vyučující dostatek prostoru rozvoji komunikativních dovedností, a to vzhledem ke specifickému charakteru předmětu ve studovaném jazyce.

Klasifikace, která se ale v pozorovaných hodinách objevila jen zřídka, byla vždy objektivní a transparentní. Často bylo použito povzbuzujícího verbálního hodnocení, pochval, různého bodování a při soutěžích také drobných odměn. Žákům se v potřebné míře dostávalo hodnocení jejich výkonů, výslovnost byla korigována trpělivě a taktně. V žakovských knížkách mají děti většinou dostatek známek, mnohdy však převládá hodnocení písemných projevů nebo zkoušení slovní zásoby. Kontrole školních či pracovních sešitů věnují vyučující převážně dostatek pozornosti, někteří ale s menší účinností.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v anglickém jazyce jsou celkově hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

Kromě vyučujících s příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilostí zajišťovala v jednom případě ve druhé třídě výuku předmětu také učitelka odborně způsobilá pro výuku zeměpisu a tělesné výchovy na druhém stupni. Absence její kvalifikace pro první stupeň však neměla na kvalitu sledované výuky žádný negativní vliv. Výuka v hospitovaných hodinách byla předkládána věcně a odborně správně.

Učitelé mají vypracovány časové tematické plány které jsou v souladu osnovami zvoleného vzdělávacího programu. Při své přípravě na výuku se plány orientačně řídí, přičemž aktuálně využívají texty nabízené používanými učebnicemi. Probíraná témata vždy navazovala na předcházející učivo. Podle obsahu učiva a možností školy byly využívány dostupné didaktické pomůcky. Na prvním stupni např. papírové peníze, karty s čísly, počítadla a další, na druhém stupni zeměpisné atlasy k seznámení s měřítkem mapy, různé karty s příklady, sbírky úloh a jiné. Audiovizuální technika byla v hodinách zastoupena častým využíváním zpětného projektoru, většinou ale se špatně zřetelnou projekcí na stěny učeben. Třídy prvního stupně jsou podnětné a vyzdobené mimo jiné i pro výuku matematiky, kmenové třídy druhého stupně pro výuku předmětu příliš podnětné nejsou.

Na prvním stupni učitelky vhodně střídaly frontální práci se skupinovou a individuální činností žáků. V hodinách byl vhodně využíván prostor celé třídy. Vyučujícím se dařilo podchytit snahu a zájem žáků o učivo a vést je k činnostnímu učení. Zřejmé byly i návyky ke schopnostem vzájemné spolupráce mezi žáky. Žáci byli aktivní a pracovali se zájmem.

Na druhém stupni byla častěji užívána metoda frontální výuky. V kvalitně vedených hodinách se vyučujícím pestrostí učiva, stálou kontrolou a adresnou aktivizací žáků dařilo udržet tvůrčí pracovní tempo. V méně zdařilých hodinách se vyučující v některých částech výuky soustředili pouze na práci žáka u tabule, bez kontroly a dohledu na ostatní žáky třídy. Žákům tak bylo umožněno účastnit se práce podle vlastní zodpovědnosti a okamžitého zájmu, někteří bez vlastní iniciativy opisovali výsledky z tabule. Pasivní přístup mnohých žáků ústil v některých případech v málo efektivní předávání poznatků. Všichni vyučující se snažili kladnou klasifikací, případně přidělováním pozitiv za aktivitu a dalšími mechanismy průběžně motivovat žáky ke snaze a k zájmu o učivo. V hodinách zhlédnutých hlavně na druhém stupni školy často chyběla při procvičování látky diferenciací učiva vzhledem ke znalostem a schopnostem žáků. Důsledkem toho bylo i celkové pomalejší pracovní tempo v některých hodinách. Přesto učitelé v závěru výuky většinou pamatovali na zopakování a upevnění látky či zhodnocení průběhu hodiny.

Atmosféra většiny sledovaných hodin byla přátelská, bezkonfliktní, žáci respektují postavení vyučujících, učitelé individuality žáků. Výjimkou jsou vztahy učitel - žák v jedné třídě na druhém stupni, kde pololetní klasifikace signalizuje problematickou pracovní atmosféru. Žáci hlavně na prvním stupni většinou dostávali dostatek prostoru k rozvoji komunikativních dovedností, na druhém stupni se tak dělo příležitostně, podle probíraného tématu. Při písemném procvičování byla příležitost ke komunikaci minimální.

Vyučující pravidelně čtvrtletně zjišťují dosahované výsledky pomocí shrnujících písemných prací. Vedle písemného ověřování znalostí formou testů využívají také ústní zkoušení u tabule s veřejným hodnocením výkonů žáků. Četnosti klasifikace jsou přiměřené. V několika hodinách bylo úspěšně využito i sebehodnocení žáků. Žáci vesměs hodnotili průběh hodiny velmi kladně. K dispozici nebyly žádné analýzy dosahovaných výsledků a prokazatelnost případné další práce s nimi.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební výchově

Celkem bylo hospitováno ve dvanácti hodinách u devíti vyučujících. Při přípravě na jednotlivé vyučovací hodiny vycházeli učitelé ze zpracovaných časových tematických plánů, které jsou v souladu s obsahem příslušných osnov zvoleného vzdělávacího programu. Aktuální příprava vyučujících byla celkově velmi dobrá, stanovené cíle výuky byly přiměřené věku a schopnostem žáků. Probírané učivo navazovalo na předcházející témata.

Chybějící odborná a pedagogická způsobilost u zastupujícího učitele neměla negativní vliv na kvalitu výuky. Negativně se naopak projevila skutečnost, že ve třech hodinách zhlédnutých na prvním stupni nehrály učitelky na žádný hudební nástroj. V jedné hospitované hodině byla zjištěna částečná pochybení ve věcné a odborné správnosti výuky.

Sledovaná výuka probíhala převážně v kmenových třídách, zčásti v odborné, didakticky a esteticky podnětné učebně hudební výchovy. Učební pomůcky jsou průběžně inovovány, ve výuce byla použita zvuková technika, hudební nástroje, názorný materiál, Orffovské nástroje. Žáci měli k dispozici učebnice hudební výchovy i různé zpěvníky.

Přestože v hospitovaných hodinách celkově převažovala pozitiva, objevily si některé nedostatky. Kvalita práce se odvíjela se od toho, zda vyučující hrají či nehrají na hudební nástroj. Např. v páté třídě při nácviu nové písně vedeném bez instrumentálního doprovodu se dlouho nedařilo udržet správnou melodickou linii. Struktura hodin odpovídala věku žáků, učební aktivity byly organizovány převážně frontálně a skupinově, v menší míře ve dvojicích či individuálně. Úvodní a závěrečná část některých hodin postrádala motivující cíl a zhodnocení výuky. Hlavní společnou předností velmi dobře hodnocených hodin bylo časté zpívání písní za doprovodu klavíru nebo kytary. Vždy bylo zařazeno biografické a teoretické učivo. Do sedmi hodin byl začleněn poslech, v hodinách na prvním stupni nechyběl taneční projev. Orffovské nástroje využili vyučující v každé hodině, ne vždy však děti instruovali, jak je správně používat. Velmi efektivní byla hodina ve třídě VI. A, kde se žáci pod vedením vyučující učí hře na zobcovou flétnu. V průběhu hodiny se vzájemně doprovázeli k písničkám, svojí hru také pravidelně prezentují na Vánočním koncertě.

Účinná a promyšlená motivace byla uplatněna jen v některých hodinách, přesto se žáci rádi a aktivně zapojovali do výuky.

Atmosféra sledovaných hodin byla vždy pracovní a vstřícná, charakteristická také byla vzájemná tolerance vyučujících a žáků. Žáci dostávali příležitost hovořit o hudbě a svých postojích, vědomostech nebo zážitcích, přičemž téměř vždy dodržovali stanovená pravidla komunikace mezi učiteli a žáky.

Žáci byli průběžně hodnoceni pochvalou (na prvním stupni), nebo známkou (na druhém stupni). Individuální schopnosti žáků učitelé respektovali. Kontrolou žákovských knížek byly zjištěny velké rozdíly v četnosti známkování v době inspekce (např. ve druhých třídách téměř žádné známky, ve třídě IX. B až 17 známek). Příkladné a velmi efektivní bylo sebehodnocení žáků ve třídě V. B.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v hudební výchově jsou hodnoceny stupněm velmi dobrý.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Vedení školy v současné době nevyužívá žádné komerční ani vlastní testy ke zjišťování výsledků žáků. Shromažďovány jsou výsledky klasifikačních písemných prací, k jejichž srovnávání dochází na poradách a v metodických orgánech. Hlubší analýzu škola neprovádí.

Celkově byly průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech hodnoceny stupněm velmi dobrý.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Ochrana člověka za mimořádných událostí

Součástí inspekce bylo posouzení, jak škola realizuje Pokyn MŠMT čj. 12 050/03-22 k začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí do vzdělávacích programů. Vedení školy má pokyn k dispozici, na jeho základě je tematika začleněna do časových tematických plánů zeměpisu, občanské výchovy, rodinné výchovy, přírodopisu, chemie, zeměpisu, vlastivědy, přírodovědy a prvouky. Většinou se jedná o učivo, které je již součástí osnov daných předmětů. Větší pozornost je věnována problematice první pomoci. Za tímto účelem je pořádána exkurze žáků do střední zdravotnické školy, zde se žáci druhého stupně zúčastňují praktických ukázek první pomoci od studentů, sami si mohou svoje dovednosti prakticky vyzkoušet. Posléze nabyté zkušenosti předávají žákům prvního stupně v jednom dopoledním cvičení. Daná problematika je dále součástí náplně práce škol v přírodě a lyžařských výcviků, zde jsou pořádány přednášky horskou službou apod. Žáci šestého ročníku se zúčastňují ukázky kynologického výcviku, na jehož programu je záchrana osob. Ve spolupráci s Policí ČR se žáci druhých ročníků zúčastňují jednoduchého projektu začleněného do výuky prvouky. Každý rok se někteří žáci účastní zdravotnických soutěží, ve kterých získávají průměrné výsledky. Formy výuky integrované do jednotlivých předmětů jsou diferencovány vzhledem k věku žáků.

Chybí systematická kontrola realizace učiva týkající se dané tematiky, zápisy v třídních knihách většinou dostatečně nedokumentují probírání dané problematiky. Žádný pedagog se nezúčastnil školení, i vzhledem k tomu chybí ve škole literatura zabývající se danou tematikou, z níž by učitelé čerpali podněty pro svoji práci. Materiálně - technické zabezpečení tvoří pouze zdravotnický cvičný materiál, včetně figuríny pro nácvik umělého dýchání, propagační letáky a jedna videokazeta první pomoci.

Žákům jedné deváté třídy byly zadány testové otázky, v nichž dosáhli průměrného hodnocení.

Celkově škola začlenila sledovanou tematiku do vzdělávacích programů na dobré úrovni.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Škole bylo dne 11. listopadu 2002 vydáno Rozhodnutí o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení (MŠMT, čj. 29 667/02-21) a dne 25. června 2002 Zřizovací listina schválená Zastupitelstvem, města Beroun dne 24. června 2002 usnesením č. 5/2002, bod IV., s účinností od 1. ledna 2003. Obsahem jsou oba dokumenty celkově ve vzájemném souladu, pouze ve Zřizovací listině je uveden nesprávný název školy, čímž se Zřizovací listina liší od výše uvedeného Rozhodnutí o změně zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina schválená Zastupitelstvem města Beroun dne 24. června 2002 usnesením č. 5/2002, bod IV., s účinností od 1. ledna 2003
2. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 11. listopadu 2002, čj. 29 667/02-21

3. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3 - 01 podle stavu k 30. září 2003
4. Rozvrhy hodin všech tříd ze školního roku 2003/2004, bez uvedení data a čj.
5. Rozvrh hodin všech učitelů pro školní rok 2003/2004, bez uvedení data a čj.
6. Výjimka k úpravě délky přestávek ze dne 30. listopadu 1998, čj. MŠMT 32 704/98-22
7. Učební plány Jungmannovy základní školy Beroun, Plzeňská 30
8. Úvazky učitelů – přehled zpracovaný ředitelkou školy, bez uvedení data a čj.
9. Personální situace JZŠ Beroun – školní rok 2003/2004, čj. 24/2004, bez uvedení data
10. Osobní spisy všech učitelů vyučujících ve školním roce 2003/2004 český jazyk, anglický jazyk, matematiku a hudební výchovu
11. Třídní knihy všech tříd za školní roky 1999/2000 až 2003/2004
12. Třídní výkazy všech tříd ve školním roce 2003/2004
13. Katalogové listy všech žáků školy ve školním roce 2003/2004
14. Vnitřní řád školy ze dne 29. srpna 2003
15. Organizační řád ze dne 28. srpna 2003
16. Provozní řád, bez uvedení data a čj.
17. Pedagogicko organizační směrnice pro školní rok 2003/2004 ze dne 29. srpna 2003
18. Přehled účasti a čerpání DVPP, bez uvedení data a čj.
19. Dlouhodobý rozvoj Jungmannovy ZŠ v Berouně, bez uvedení data a čj.
20. Měsíční plány práce školy (srpen 2003 až únor 2004)
21. Týdenní plán práce školy (na období od 2. února do 6. února 2004)
22. Plán hospitační činnosti na školní rok 2003/2004
23. Hospitační záznamy ředitelky školy a zástupců ředitele
24. Záznamy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2003/2004
25. Vzorky žákovských knížek žáků Jungmannovy základní školy Beroun, Plzeňská 30
26. Časové tematické plány učiva českého jazyka, anglického jazyka, matematiky, hudební výchovy
27. Výroční zpráva školy, rok 2002 – 2003, ze dne 29. srpna 2003
28. Výroční zpráva o hospodaření za rok 2003
29. Inspekční zpráva čj. 021 128/99-2801 z 31. května 1999

ZÁVĚR

V personálním obsazení výuky většiny sledovaných předmětů výrazně převažují pozitiva. Z hlediska předepsané odborné a pedagogické způsobilosti vyučujících jsou hlavní nedostatky v obsazení výuky anglického jazyka, a to i ve třídách s rozšířenou výukou jazyků. Tento nedostatek se však v hospitovaných hodinách projevil jen ve velmi malé míře. V ostatních sledovaných předmětech je (s výjimkou dlouhodobého zastupování učitelky hudební výchovy) kvalifikovanost výuky vysoce nadprůměrná. Rovněž personální podmínky pro oblast výchovného poradenství jsou příznivé.

Materiálně-technické podmínky ve škole jsou celkově pouze průměrné. Budovy jsou udržovány, postupně se investuje do zařízení tříd, učebnice a učební pomůcky jsou postupně nakupovány. Přesto ještě část nábytku i vybavení učebními pomůckami vyžaduje obnovu a doplnění. Škola má dostatek audiovizuální techniky, její chloubou je moderní počítačová pracovna, funkční je

informační centrum. Citelně chybí prostorná moderní tělocvična. Venkovní prostory jsou značně omezené.

V posouzení hospitovaných hodin převažuje nadprůměrné hodnocení. Ve všech hodinách vyučující splnili naukové cíle, učivo bylo srozumitelně prezentováno a v potřebné míře procvičeno. Účelné zařazování činnostních forem učení a využívání didaktické techniky je však samozřejmostí pouze u některých učitelů. V části hospitovaných hodin, zejména na druhém stupni, nebyla věnována dostatečná pozornost motivování žáků k samostatné práci. Atmosféra ve třídách byla příjemná a vztahy mezi učiteli a žáky pozitivní. Učební plány a osnovy sledovaných předmětů jsou dodržovány.

V porovnání s inspekční zprávou z června 1999 došlo především ke změně v postavení školy, neboť se od roku 2003 stala příspěvkovou organizací města. Přetrvává nízký vliv metodických orgánů na styl práce vyučujících, menší účinnost hospitační činnosti, průměrné hodnocení materiálních podmínek a celkově nadprůměrné hodnocení zhlédnuté výuky.

Součástí inspekce bylo tematické zjišťování v oblasti začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí do vzdělávacího programu v kalendářním roce 2003. Personální, materiálně-technické a organizační zajištění této oblasti je vyhovující. Začlenění této problematiky do výuky je na dobré úrovni. Žáci mají v této problematice průměrné znalosti.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Petr Jiroš	P. Jiroš v.r.
Členové týmu	Mgr. Miroslava Hájková	M. Hájková v.r.
	Mgr. Jaroslav Černý	J. Černý v.r.
	Mgr. Radek Vlasák	R. Vlasák v.r.
	Mgr. Petr Fejt	P. Fejt v.r.

V Berouně dne 25. února 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. března 2004

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Vlasta Stachová

V. Stachová v.r.

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do čtrnácti dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Politických vězňů 20, 266 01 Beroun. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-03-23	b2-1034/04-5080
Zřizovatel	2004-03-23	b2-1035/04-5080
Rada školy	2004-03-23	b2-1036/04-5080

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
-----	-----	Připomínky nebyly podány.